

میهن دوستی

در تاریخ و ادبیات ایران

مؤلف : دکتر رضا مهدی زاده آری

مدرس تربیت معلم و دانشگاه فرهنگیان

drrezamahdizadehari@yahoo.com

سرشناسه	:	مهدی زاده آری، رضا، ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدیدآور	:	میهن دوستی در تاریخ و ادبیات ایران / مولف رضا مهدی زاده آری.
مشخصات نشر	:	بابل: نشر مبعث، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۱۴۶ص: مصور
شابک	:	978-600-5356-23-6
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	واژه نامه.
موضوع	:	ویژگی های ملی ایرانی در ادبیات
موضوع	:	National characteristics, Iranian, in literature
موضوع	:	ملی گرایی در ادبیات
موضوع	:	Nationalism in literature
موضوع	:	میهن پرستی — ایران
موضوع	:	Patriotism—Iran
موضوع	:	شعر فارسی -- تاریخ و نقد
موضوع	:	Persian poetry -- History and criticism
رده بندی کنگره	:	۹۶/۹۴۰/۳۴۴۲ PIR
شماره کتابشناسی ملی	:	۱/۶۳/۴۱

مبعث

عنوان: میهن دوستی در تاریخ و ادبیات ایران

مؤلف: دکتر رضا مهدی زاده آری

ناشر: انتشارات مبعث

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰

طراح جلد: داریوش دارایی قادیکلایی. چاپ فرهنگ قائمشهر

ویراستاران: خانم فاطمه صغری عابدی فیروزجایی و دکتر علیرضا قاسمی

تعداد صفحه: ۱۴۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۵۶-۲۳-۶

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

آدرس ناشر: مازندران، بابل، میدان آستانه امامزاده قاسم (ع)، ساختمان نوین، طبقه دوم

تلفن فکس: ۰۱۱-۳۲۲۰۳۰۱۶ همراه: ۰۹۱۱۱۱۵۴۲۹

پست الکترونیکی ناشر: abdolahi_mabas@yahoo.com

۵.....	مقدمه.....
۶.....	فصل اول: بیان معنا و مفهوم میهن و وطن.....
۷.....	تعریف وطن از نگاه لغوی.....
۹.....	تعریف وطن از نگاه دینی.....
۱۰.....	تعریف وطن از نگاه ادبی و تاریخی.....
۱۴.....	جلوه های وطن در ادبیات قدیم فارسی.....
۱۵.....	حفظ سلسله شاهان قبل از اسلام.....
۱۷.....	دفاع از ربان فارسی.....
۱۸.....	توجه به شهر زادگاه.....
۲۰.....	اسطوره گرایی.....
۲۴.....	وطن در جلوه عرفانی و عامه.....
۲۶.....	بیان درد ورنج وطن و هموطن.....
۲۸.....	میهن دوستی در ادبیات پارسیان عربی گوی.....
۲۹.....	بیان آداب و رسوم ایرانیان.....
۲۹.....	حنین به وطن.....
۳۰.....	بیان اسطوره و ستایش قهرمانان ایرانی.....
۳۱.....	فخر به آباء و اجداد میهنی.....
۳۲.....	فصل دوم: وطن در تاریخ و ادبیات معاصر فارسی.....
۳۳.....	مشروطیت و آغاز آن.....
۳۶.....	مشروطیت و تاریخ و ادبیات میهنی.....
۳۹.....	بخش اول: عوامی بروز تاریخ و ادبیات میهنی.....
۴۰.....	حوادث داخلی.....
۴۴.....	عوامل خارجی.....

- ۴۹.....قرار داد ۱۹۱۹
- ۵۳.....استبداد داخلی
- ۵۸.....الهام گیری از شاهنامه فردوسی
- ۶۱.....نفوذ استعمارگران

بخش دوم

- ۶۷.....جلوه های وطن در تاریخ و ادبیات میهنی معاصر فارسی
- ۶۸.....وطن در ادبیات ملی
- ۷۳.....وطن در بعد دینی و اسلامی
- ۷۷.....وطن در بعد آرمانی و سیاسی
- ۸۱.....وطن در بعد جهشی
- ۸۴.....بعد بی وطنی ناشی از برخورد از حوادث جامعه

بخش سوم

- ۸۹.....بارزترین اهداف تاریخ و ادبیات میهنی فارسی
- ۹۰.....دستیابی به حکومت مرکزی میهنی
- ۹۵.....تهدیه مردم به وطن
- ۹۹.....دعوت به علم و دانش
- ۱۰۳.....دعوت به اتحاد ملی
- ۱۰۷.....احیای هویت ملی و دینی

بخش چهارم

- ۱۱۱.....مهمترین درون مایه و موضوع تاریخ و ادبیات میهنی فارسی
- ۱۱۳.....بیان رنج توده ی مردم
- ۱۱۵.....مادر وطنی (ماد وطن)
- ۱۱۹.....باستان گرایی
- ۱۲۴.....مدح و رثای شهیدان
- ۱۲۷.....وطن معشوقی

۱۳۰.....	بیان آزادی.....
۱۳۴.....	قیاس وطنی.....
۱۳۶.....	دعوت به قیام خونین.....
۱۳۸.....	رثای میهنی.....
۱۴۲.....	منابع.....

مقدمه

میهن دوستی یکی از ویژگی های فطری انسانهاست . بر این پایه دلبستگی انسان به وطن گاه به حدی است که او وطن را چون مادر و پدر خویش می پندارد و در دفاع آن از بذل جان خویش نیز دریغ نمی نماید . با این توصیف میهن دوستی نشانه ای از غیرت و استواری و عزم انسان به زادگاه و خاستگاه خویش است چراکه عدم تعلق به وطن بی بندوباری به بار می آورد . در آثار به جا مانده از شعرا و ادبا و مورخان قدیمی ترین جلوه میهن دوستی در حفظ سلسله ی شاهان و ارج نهادن بر اسطوره ها، توجه به شهر و زادگاه و تمایل به جایگاه عرفانی دیده می شود که با مفهوم امروزی قدر و نفاهت دارد . آنچه در این مجموعه می آید نگاهی هرچند کوتاه به مفهوم وطن از کهن ترین دوره تا معاصر به خصوص جلوه های میهن دوستی در عصر مشروطیت در نگاه تاریخ نویسندگان ادبا و شعرا بررسی می شود . این امر می تواند در پیوند نسلها و آشنایی با قسم های تاریخی و ادبیات ایران زمین مؤثر باشد. شایان ذکر است که بسیاری از مفاهیم شعری آن زمان قابل توجیه و انتقال و تطبیق برای این دوره نیست چرا که شاعران و مورخان زاینده زمانه خویش هستند و باید مطابق همان عصر بررسی گردند . در بسیاری از دوره ها ، شعرا را در تاریخ زمانه خویش را در خود نهفته دارد به همین سبب بیشتر به این موضوع پرداخته شده است. بر خود فرض می دانم از سرکارخانم فاطمه صغری عابدی فیروزجایی و همکار ارجمندم جناب آقای دکتر علیرضا قاسمی به سبب ویراستاری کتاب تشکر نمایم.

دکتر رضا مهدی زاده آری

عید سده ی ۹۵